Poštarina plaćena u gotovom.

NOVA TRIBUNA

Godina VII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj Din. 1.50 Čekovni račun br. 34.159 | Petak 2 juna 1939 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | Br. 586

GRADSKA BIBLIOTEKA JURAJ ŠIŽGORIĆ ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

Strah

od jugoslovenske ideje zahvata danas izvjesne slojeve, izvjesnu štampu, izvjesne ljude. I to danas kad je jugoslovenska nacionalna ideja svedena na najmanju mjeru, na mali krug poštovalaca. Danas kad su mnogi unitaristе bez diskusije prihvatili tezu o tri naroda, strah od ideje narodnog jedinstva, u momentu kad bi trebalo da se očekuje triumf ideje separatizma, prelazi u panik. Kad kažemo: «mi», pitaju nas: ko ste vi, i koliko vas ima. I stvarno, iščezavamo, nestaje nas pred velikim brojem koji je protiv nas. A zašto taj strah kad je nas malo, vrlo malo, a njih mnogo, vrlo mnogo?

Kad prestanu strasti, kad se počne razumno razmišljati, ostaće istina koju mi zagovaramo: nema među nama razlika kakve razdvajaju narod od naroda; srodni smo i upućeni jedni na druge. Ako jugoslavenstvo i ne bi bilo ideal našega naroda, ono je bar nužda i današnjice i budućnosti. Nije jedinstvo krivo nikakvom zlu koje je nastalo, nego baš separatizam. Kad je jedno pleme zapostavljeno, to ne može biti plod unitarizma, nego baš separatizma drugog plemena. Kad se ideja jugoslovenstva napada, onda se iznose grijesi političkih šićardžija, koji i danas sramežljivo čekaju da nam se nađu na usluzi ako nastupi potvrđnja vođa. Mi smo iskakli i ponavljamo: u poštenom jugoslovenstvu je garancija za opstanak, sreću i budućnost Hrvata; a iskreno hrvatstvo ne pripovijeda mržnju prema rođenoj braći; nego radi na sreći svoga dijela, a o sreći jednog našeg dijela ovisi sreća naše zajednice, kao što sreće zajednice nema bez sreće svih dijelova. Istinska i nesebična ljubav prema zemlji i narodu u svojoj je bitnosti jedna. Možda je nas koji ovako mislimo malo, pa neka oni koji misle da ih ima mnogo pokušaju da pobiju ove naše tvrdnje. Ako im to uspije bez iskrivljivanja istine, bez izvrtanja činjenica, ili ako sutrašnjica demantuje naše uvjerenje, mi ćemo priznati da smo griješili, i više nas nećete čuti.

Vjerujemo da će stvarnost i razum pokazati da smo u pravu. Vjerujemo i znamo da je dobro koje imamo naše zajedničko dobro, i da je zlo koje nas tišti naše zajedničko zlo. Firma jugoslovenstva mogla je služiti šićardžijama u njihovim poganim namjerama kao i što firma hrvatstva može da posluži, ali se za te grijehe ne može niti smije osuđivati ideja sama nego njeni iskorišćivači. Tu je zlo, i to danas postaje jasno.

Zašto se onda boje? Šta je uzrok te panike, koja se očituje u žučljivoj kampanji proti jugoslovenstvu, proti njegovim idejama i proti našem listu? Većina, ili možda samo oni koji hoće da profitiraju na račun te većine, mogu strahovati ili jer sa boje za svoje a ne za narodne interese, ili jer su nesvjesni, zaslijepljeni strašću te brat brata ne poznaje.

Prvo oružje u svakoj kulturnoj borbi jeste istina. Ko može drugome i javnosti dokazati da njegov protivnik nema pravo, poslužiće se logikom, zdravim razumom, svjetlom istine. Većina će ga danas ili sutra razumjeti. A ko nema takvog oružja, ostaje mu samo još jedno sredstvo — laž. To najkukavnije i najmizernije oružje može da ima uspjeha samo za kratko vrijeme, ali sutra ga neće imati. Otvaraju se oči ljudima, biće im uskoro dosta varanja, dosta laži, dosta neispunjenih i nemogućih obećanja. Kad se sve ohladi i urazumi, ko će još vjerovati praznim riječima koje stvarnost dementuje.?

Proti nama, proti maloj jugoslavenskoj manjini služe se nečasnim oružjem. Ne bi to činili da imaju boljega. Neka ih, neka napadaju još danas. Mi branimo zdravu ideju, mi — manjina. A oni — kažu da su većina, oni se boje; tuku nas: lažima i brojem.

Znate li sada zašto se boje nas, male, neznatne i sitne manjine?

Čast tebi, akademska omladino!

Politika od 28 maja donosi napis: Hiljade studenata stavljaju se otadžbini na raspoloženje. Ne čekajući svoj vojni rok, oni dobrovoljno svakog jutra i večera vežbaju na poljani kod Tehničkog fakulteta. Uz dirljiv opis, stvaran prikaz i nekolike izjave tih dobrovoljaca, Politika donosi četiri uspjele slike koje izazivlju drhtaj srca, mlaz suza i uzdah zahvalnosti sa pokličem:

Čast tebi, divna omladino naša! Što nam kažu ti najmlađi heroji budućnosti naše?

Čujte ih, svi vi, što Bogu vrijeme kradete u dangubi i pravdanju: jesmo li tri ili jedan narod, zborimo li trima jezicima ili jednim; otkle i dokle je moje a gdje počinje i svršava tvoje; čija je vjera prava a čija kriva..., čujte ih i oborite krvave oči zemlji, i slušajte kako zbore najmlađi koji, na sreću Jugoslavije, ne pođoše za vašim primjerom!

»Mi nemamo vremena za gubljenje. Od pet i po do sedam i po, svakog jutra, vežbamo se. Posle toga odlazimo na predavanja po fakultetima. A uveče, jer i veče je za rad, mi slušamo teoriju ratne veštine. Sad prelazimo strategiju i taktiku!«

Ti, dakle, sinovi naše nacije, koje državni propisi isključuju od vojne obaveze zbog njihove još nježne dobi, sami, svojevoljno, bez poziva, ne gubeći i ne propuštajući svoje dužnosti školske, ne izostavljajući ni jedno predavanje svojih profesora, ono vrijeme što bi morali da provedu u odmoru, jer ga za svoje zdravlje i okrepu nužno trebaju, i to, žrtvuju samo zato da postanu spremna, vojnički obrazovana, elitna legija, za obranu države i nacije, na poziv svog uzvišenog komandanta, po godinama skoro vršnjaka, Nj. Vel. Kralja Petra II Karađorđevića!

U današnje materijalističko i afarističko doba jagmenja za rušenjem svih vrednota morala, poštenja i herojstva, ovaj duševni heroizam, uprkos današnjeg brojčano nadmoćnog pigmejstva partizanstva i separatističkih stremljenja: titanski je nalet naše mile, kulturno jake, na junačke podvige spremne, akademske omladine.

Ova omladina, uz ozbiljnu svijest o potrebi našoj državi vrijednih liječnika, pravnika, profesora, inženjera itd., bavećи se ozbiljno naukom, smatra da je to malo za savremenog intelektualca i sutrašnjeg kulturnog radnika i vodiča nacionalnog, ako ujedno nije spremna i temeljito vaspitana u vojničkom duhu braniča otadžbine, koji će postati stručnjaci podjednako na katedrama raznih nauka kao i stručnjaci i heroji na bojnim poljima u obrani Jugoslavije, u obrani jugoslovenske nacije, u vjernoj službi svojemu Kralju!

Ova omladina, jer je legija oboružana kulturom uma, kulturom srca, odvažnošću, neustrašivošću, a ne časovitom naglošću ili mladenačkom impulsivnošću, zna i »strategiju i taktiku«, pa će ispuniti one stihove Ivana Mažuranića:

„Ne na deset, da uteče,
Nego na dva, da ih siječe..“

Zna, to omladina, da se nje tiču oni Njegoševi stihovi proročanski:

„Mlado žito, navijaj klasove,
Pređe roka došla ti je žnjetva“...

pa svjesno će u djelo provesti i ono što genije sa Cetinja kliknu:

„Neka bude borba neprestana!
Neka bude što biti ne može,
Nek ad proždre, pokosi satana,
Na groblju će iznići cvijeće
Za daleko neko pokoljenje!“

Ta svijest, taj herojski idealizam, taj religiozni patriotizam, ta bitnost naše univerzitetske omladine, ujeduo je plod nacionalne zrelosti, iako fizički još nježnih dobrovoljaca, plod je one vjekovne tradicije Kosovske epopeje, nastavljene u Balkanskom boju i Evropskom ratu! Tradicija je to koja diše i nadahnjuje i preporađa i rađa umove i heroje soja Miloša Obilića i roda Karađorđevića!

Bez te tradicije, osobito herojske tradicije, ne bi mogao ni Nj. Vis. Knez Pavle Karađorđević da kliče pri proslavi konjičke brigade Kraljeve garde ovako:

„Rijetko je koja vojska požnjela toliko slave u tako kratkom vremenu. Još rjeđi je slučaj u historiji svijeta da jedna država svojoj vojsci toliko duguje, koliko Jugoslavija, koja bez nje ne bi ni postojala. Naša vojska nije na svojim lovorikama zaspala. Ona i dalje bdije nad svojom državom i znaće da sačuva ono što je stekla...“

Eto — u tu i takovu vojsku stupa naša najmlađa nacionalna i kulturna elita, svjesna, da prava kultura mora biti u srži svojoj nacionalna po djelima pregaranja i žrtvovanja za dobro one cjeline koja obuhvata cijelu nacija bez vjerske i plemenske isključivosti ili oprečnosti, a to je, za nas sve — Jugoslavija!

U tu i takovu vojsku morala je da stupi naša omladina, tradicijom vaspitana, a samouzgojem, učenjem i razmišljanjem dozrela duhovno da može ponosno da ponovi riječi pjesnika Milana Rakića iz one klasične pjesme njegove »Na Gazi-Mestanu«:

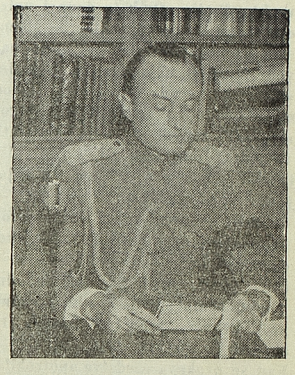
. . . Danas nama kažu, deci ovog veka,
Da smo nedostojni istorije naše,
Da nas zahvatila zapadnjačka reka,
I da nam se duše opasnosti plaše.

Dobra zemljo moja, lažu! Ko te voli
Danas, taj te voli, jer zna da si mati,
Jer bre nas ni polja ni krševi goli
Ne mogoše nikom svesnu ljubav dati!

I danas, kad dođe do poslednjeg boja,
Neozaren starog orcola sjajem,
Ja ću dati život, otadžbino moja,
Znajući šta dajem i zašto ga dajem!

Posjeta Berlinu

Kneza-Namjesnika Pavla i Kneginje Olge

Razgovori između jugoslovenskog ministra prosvjete Ćirića, koji je boravio u Berlinu, i njemačkih ministara fon Ribentropa i dra Gebelsa bili su posvećeni izgrađivanju kulturnih odnosa između obe zemlje. Upravo osnovano njemačko-jugoslovensko društvo imalo bi također služiti ugađanom produbljivanju raznih uzajamnih odnosa između Njemačke i Jugoslavije.

Time je nesumnjivo već unaprijed stvorena zaista srdačna atmosfera za državnički posjet Kneza-Namjesnika Pavla, koji je kao zamjenik suverena sprijateljene Jugoslavije zacijelo naišao u Berlinu na jednako srdačan prijem, kao što je to nedavno bio slučaj i prilikom njegovog rimskog posjeta, a koji će u svakom pogledu odgovarati prijateljskim osjećanjima, koji su se u zadnje vrijeme u sve većoj mjeri razvili u odnosima Jugoslavije spram obiju država. Političko značenje berlinskog posjeta jugosl. Kneza-Namjesnika leži očigledno u nastavku njegovih rimskih razgovora.

Knez-Namjesnik Pavle naišao je svuda u Njemačkoj na veoma srdačan prijem, koji se jasno očituje kao rezultat prijateljskih odnosa, koji su se po završetku rata dalje razvijali između obje zemlje u već tradicionalnoj nepomućenosti. Držanje Jugoslavije obzirom na sadašnja strujanja u evropskoj politici nesumnjivo je na njemačkoj strani mnogo doprinijelo jačanju povjerenja u čvrstoću jugoslovensko-njemačkih odnosa. Visoki jugoslovenski gost stanovaće u Berlinu u dvorcu Belvi, koji je po nalogu g. Hitlera preuređen u »stanbenu zgradu za državničke posjete« onih visokih lica kojima se želi posvetiti najveća pažnja.

Omladino univerzitetska, vi znate šta dajete i zašto dajete, pa ste zato, kako pjesnik Šantić reče:

„Ko bogovi lepi!“

Vi ste živa, djelotvorna a ujedno i strašna osuda, kojoj posljedice neće izostati, svima onima koji kao da se opkladiše da ruše, svjesno ili nesvjesno ono što država svojoj vojsci toliko duguje i bez čega ona Jugoslavija — ne bi ni postojala! Vi ćete, kao bitni dio naše vojske, bdjeti nad Jugoslavijom i znaćete da sačuvate — Jugoslaviju!

Čast tebi, dična i herojska, naša akademska omladino!

Dr. M. Perković.

Kako se piše o „Novoj tribuni"

HRVATSKI NAROD najljepše umojavamo da naš list ne nazivlje jevtićevskim. — **On je u broju od 26-V prenio dio članka dra M. P. »Razum čuvstvovanje i sugestija.« Ali ne prenosi direktno iz našeg lista nego iz »Jugoslovenskog Lloyda«, koji je naglasio da se sa izvjesnih strana hoće da unese u narodne redove zabunu, što sve ide na štetu sređenja naših prilika. U toj raboti najjače je uzeta na nišan jugoslovenska ideja, ona koja je ipak dovela do stvaranja ove države. — Ukazujući na štetnost ovakve rabote Lloyd piše: Ovih je dana i ugledni jedan naš otadžbenik u šibenskoj »Novoj tribuni« — i onda navodi izvod ir našeg članka. Međutim »Hrvatski narod« citira ovaj navod malo drukčije: Zagrebački »Jugoslovenski Lloyd« s bolom konstatira jednu činjenicu o kojoj piše jevtićevska »Nova tribuna«, u kojoj jedan »naš otadžbenik« piše itd. — Te male izmjene koje Hrv. narod učinio jesu ove. Prvo J. L. je preciziran onu »jednu činjenicu«; zatim H. n. izostavlja riječ ugledni a otadžbenik stavlja među navodnike, i konačno pred ime našega lista stavlja atribut »jevtićevska«** — Kad se ovakova sredstva upotrebljavaju u borbi, to je znak da smo mi u pravu; inače pobijali bi nas razlozima i činjenicama a ne ovako.

*

NARODNA SVIJEST — Dubrovnik, očitala nam je lekciju povodom članka „Zar o nama a bez nas", o čemu pišemo na drugom mjestu opširnije.

*

NOVA HRVATSKA u broju od 28 maja osvrće se na pisanje dra Radice o sporazumu:

»Briga za Split i Dalmaciju. G. Dr. Branko Radica, aktivni borac svih diktatorskih i protuhrvatskih režima u Splitu, šta više kandidat za imenovanog načelnika u gradu Splitu uspisao se po nekim listovima o zaštiti Splita i Dalmacije povodom pregovora za sporazum između g. Dr. Mačeka i g. Dragiše Cvetkovića. On je silno zabrinut za Split i Dalmaciju, jer da bi Split i Dalmacija izgubili ono značenje koje imaju, ako bi došli pod interesnu sferu Zagreba. Ovaj gospodin govori kao da je živio u Bajamontovim vremenima, kad su autonomaši podupirani od Beča govorili: »Slavi sempre, Croati mai! (Slaveni uvijek, Hrvati nikada).« — Ovako piše »Nova Hrvatska« dok je ozbiljna štampa, pa i ona koja ne dijeli mišljenje g. dra Radice, prenosila iz našega lista sadržinu njegovih članaka, ili pobijala tvrdnje g. Radijce ukoliko se s njima ne slaže, što e znak da je raspravljana tema aktuelna. I nikome se nije učinilo neozbiljnim da se o jednom takvom pitanju raspravlja.

UPOZORENJE PRETPLATNICIMA

Izvjesnom broju pretplatnika poslali smo obračun za dužnu pretplatu uključivo MAJ i molimo da novac doznače, kako ne bi došlo do obustave slanja lista.

UPRAVA

Samo nešto „Narodnoj svijesti",

koja 24-V-1939 javlja svakome ovo: »Slobodni smo kao glasilo koje izlazi u Dalmaciji i to u Hrvatskoj Ateni da Novoj tribuni i piscu članka učinimo slijedeće napomene« itd.

Moj članak u Novoj tribuni ima naslov „Zar o nama a bez nas«, a potpisao sam se svojim skraćenim potpisom kao u većini članaka u N. t. Dr. M. P., dok dotični članak »N. s.« napada na me, a ne htjede pisac članka da se potpiše. Dakle, prema onoj italijanskoj: Hitni se kamenom a sakrij ruku! Ja ću njemu otvoreno, a neću („furtim") sakriveno, samo nešto da odgovorim, i to o onome što je bitno bilo u mojemu gorespomenutom članku.

Evo, u malo redaka, bitnosti mojega članka, **a tu bitnost g. pisac u** »N. s.« **nije htio da citira**, već iz članka otrgnu **nešto sporedno, na što je imao odvažnosti da napadne!** Zar i to nije „furtim"?

Bitnost je mojeg članka ovo: 1) Dalmaciju je spasila od londonskog pakta **pobjeda srpske vojske pod njenim komandantom Aleksandrom I Ujediniteljem** koji je još u Nišu izjavio da će se srpska vojska boriti za oslobođenje svih Srba, svih Hrvata i svih Slovenaca; 2) **Dalmacija 1918 postala je integralni dio Jugoslavije, i to svojom slobodnom voljom**; tu svoju volju očitovala je u Splitu dočekom najzanosnijim oslobodilačke srpske vojske; Dalmacija je proslavila najvećim oduševljenjem oslobođenje svojih djelova koji su bili za nekoliko godina okupirani od italijanske vojske; najzad 3) **Dalmacija je danas de jure i de facto neotuđivi dio svoje suverene države Jugoslavije**, a nosi ime Primorska banovina, sa svojom banovinskom upravom i svojim banom, u historičkom, kulturnom, s najvećom našom lukom na Jadranu — gradu Splitu, K tome nadodajem i ovo: kome Dalmacija pripada — tome pripada u prvom redu i **onaj dio Jadranskog Mora, određen u svoje vrijeme Jugoslaviji,** I dijete u osnovnoj školi zna što znači Jadransko More za našu državu, a Dalmacija je, kako reće neumrli naš Ujedinitelj, čuvarica Jadrana, a Dalmatinci čuvari Jadrana, iza kojih stoji cijela zemlja, t. j. cijela Jugoslavija. Današnja Dalmacija nije sjedište samih pristaša g. dr. Mačeka, no je nastanjena i od 120 tisuća Srba, a biće i pedesetak tisuća Hrvata, najmanje, koji su jugoslovenske ideologije, pa sam ja ono što sam napisao u spomenutom članku rekao u **ime svih nas koji nijesmo partije HSS, a nisam nikako samo u svoje ime, kako to hoće »N. s.«**

»Narodna svijest« upliće jedno ime **koje ja nisam nikako spomenuo u svojem članku, a to je g. Pretsjednik vlade.** Što je time htjela »N. s.« jasno je svakome ko zna da čita, a ja joj velim da je opet učinila nešto „furtim"!

Ima nešto u članku, uperenom ujedno protiv Nove tribune i mene, što prelazi i samo „furtimaštvo", a to je ovo: »da se je rad i postupak ljudi kao što su oni oko ›Nove tribune« pokazao zaista više nego »furtimaški«, jer su dosada više puta od 1918 radili i određivali i odlučivali o sudbini ne samo Dalmacije nego i svegakolikog hrvatskog naroda bez nas i protiv nas.«

Pitamo tog anonimnog gospodina kako može da mješa mene i »N. t.« **sa ljudima koji su određivali sudbinom Dalmacije i cijelog hrvatskog naroda?** Ja i list Tribuna odlučivali smo o sudbini Dalmacije i hrvatskog naroda, upravo toliko — koliko smo odlučili na pr. da Napoleon ukine republiku — dubrovačku!!

Zbilja, da nema u takovom pisanju nešto što odaje **»narodnu nesvijest«** uvažene »Narodne svijesti« — i pravi je — što vele Dubrovčani u svom žargonu — »ridikulom«, mogao bi čovjek da pomisli i na **»perfidu malicioznost«**! Ali, bićemo mrvicu blaži, pa ćemo reći „Narodnoj svijesti« da cijeli njen članak nije ništa drugo do jedna obična „furtimaština"!

„N. s." misli da će pred njom neko na koljena pasti, kad se isprsi tvrdnjom, da izlazi u Hrvatskoj Ateni! Da, Dubrovnik je zaslužio ime Atene djelima svojih sinova: pjesnika, učenjaka, diplomata i braniča svoje slobode, u svojoj slobodnoj republici, a postade i ostade **proverbijalan zbog svoje uglađenosti, finoće,** građanske snošljivosti prema svakome. bez obzira na pleme bilo koje **„slovinske"** grane, dapače bio je primjer sveslavenske širokogrudnosti da joj nema slične u historiji svega slavenstva. To je istina, to je stvarnost, koju svaki Slaven zna, ali je i istina i to da nije odmah nešto — eo ipso — i **dubrovačko i »atensko«, jer se štampa u Dubrovniku!** Niti je neko postao dubrovački **»gospar«** — u onom plemenitom smislu te riječi — jedino stoga jer živi u Dubrovniku! Pravi se „gospar" pozna odmah i u Africi, a ko nije to, neće ga ni boravak u Dubrovniku učiniti onim — što nije!

Ovo, to toliko, gospodinu — anonimnom piscu, a ako mu se prohtije da me opet onako »furtim« napadne, odgovoriću opširnije.

Dr MIRKO PERKOVIĆ.

Nova TRIBUNA 2 puta sedmično

Naša NOVA TRIBUNA zahvaljujući svojim vjernim pretplatnicima i prijateljima redovito izlazi i zadovoljava veliki broj nacionalne i jugoslavenske publike. Članci naših saradnika nailaze na veliko odobravanje čitalaca, te se prenose i citiraju po svim boljim listovima u državi.

Ponukani uspjehom i odobravanjem čitalaca odlučili smo u najskorije vrijeme podići naš list barem na POLUTJEDNIK. Zbog toga molimo sve prijatelje koji shvaćaju naš teški položaj da nas u ovom pothvatu bilo kako pomognu. Mi im unapred zahvaljujemo uvjeravajući da ćemo ih i dalje moći zadovoljiti i pružiti im ono što oni kao patriote od nas zahtijevaju.

UPRAVA.

Kroz novine

NOVOSTI od 31-V prenose iz našega lista cijeli članak dra M. P. »Kako vam drago.«

JUGOSLOVENSKI LLOYD od 28 maja ima uvodnik »Iskustva prošlosti«, koji se odlikuje čistim pogledom na naše zajedničke potrebe. Osjeća se opća želja »da se stvore najpovoljniji preduslovi za jedno najsolidnije državno preuređenje po kojemu bi državna moć bila potencirana do one mjere koja je uvijek, a naročito u ovim teškim vremenima potrebna da ona zadrži i očuva kroz sve eventualne bure i nepogode svoju unutarnju snagu, svoje granice, svoj ugled i svoj suverenitet.

Došavši do te tačke, narod i država kao jedinstven pojam u našem slučaju, moraju i da jedinstveno razviju sve svoje energije i sva svoja stremljenja da bi se što prije i što uspješnije ostvarilo ono što se je ukazalo za njih najpotrebnije, a to je obezbjeđenje unutarnjeg političkog sklada u iskrenom poštivanju i promicanju svega onoga što je svakome dijelu našega naroda svojstveno, a po tome milo i sveto, a sve pod egidom one neprikosnovene i svima drage zajednice, koja je i voljom naroda i međunarodnim priznanjem sankcionirana u obliku i sklopu naše države.«

HRVATSKI NAROD od 26 maja pod naslovom „Poruke pristaljima" saopćio je ovo: Piše nam g. Vicente N. Kuraica, iz Ciudad Obregon, Son. Mexico.

»Cijenjeni gospodine: — Veoma žalimo, ali Vaš list moramo vratiti, uzrok je tome što Vaše ideje u pogledu domovine su različite, za Vas Jugoslavija ne postoji. Vi je zovete „ova država" sa čim mi dalmatinski Hrvati u ovoj koloniji se ne slažemo. Za nas Jugoslavija je svetinja pa ne mari kako je ona slaba, volimo biti sluge (ako je doista tako) svome nego tuđinu, vi idete istim putem kojim su pošli Slovaci, kopali su jamu braći Česima, pa što se je dogodilo? da su i sami u nju pali. — Ako mislite da Vam ovo par redaka može poslužiti u Vašoj ideji poslužite se sa njima, uvrstite ih u Vaš list. — Do viđenja na Kosovu polju. Vido N. Kuraica«.

IZBOR — Borovo, sveska za maj donosi niz interesantnih i aktuelnih članaka, između ostalih: Mosulski petrolej; Ako propadne imperija; Slučaj Litvinova.

VREME od 31-V javlja: Delnice, 30 maja. - Za vrijeme duhovskih praznika u nedjelju održao je ovdje konferenciju sa pristalicama HSS g. dr. Ivan Subašić, narodni poslanik.

Na ovoj konferenciji g. dr Subašić prikazao je opširno političku situaciju.

— Hrvatski narod, rekao je g. dr. Šubašić, hoće ovu državu, ali tako da ona bude bolje uređena kako bi zadovoljili interese sva tri naroda podjednako. Hrvati pogotovu danas hoće ovu državu u današnjim teškim časovima kada se nad cijelom Evropom nagomilavaju crni oblaci. Hrvati su spremni da zajedno sa Srbima pođu na Golgotu ako zatreba ali samo pod uslovom da se između Srba i Hrvata prije toga bratski riješe sva sporna pitanja jer na Golgoti, kada se dođe već jednom tamo, neće više biti moguće sporazumjevati se.

IZIŠAO je br. 6 »GLASNIKA PRIMORSKE BANOVINE« sa više interesantnih članaka i lijepih slika.

MINISTAR G. MASTROVIĆ održao političke sastanke u Prim. bau.

Ministar bez portfelja g. Ante Mastrović nakon kraćeg zadržavanja u Splitu, otputovao je u svoj izborni srez Makarsku gdje je održao brojno posjećenje političke sastanke u Baškoj vodi, Makarskoj, Kozici i Vrgorcu. Ovi sastanci bili su brojno posjećeni, a osobito oni u Makarskoj i Vrgorcu, na kojima je ministar g. Mastrović dao opširan referat o unutrašnjoj i vanjskoj političkoj situaciji te o radu Kr. vlade na sređenju unutrašnjih prilika, posebno na rješenju hrvatskog pitanja.

Na sastanku u Makarskoj g. Mastroviću na prijedlog pretsjednika Sreske organizacije JRZ g. M. Barbiera jednoglasno je odano priznanje na dosadašnjem radu.

U Ljubuškom i Metkoviću sastao se je sa užim krugom uglednih građana, u Čapljini je održao dobro posjećenu konferenciju.

U nedjelju u jutro odžana je u Mostaru šira konferencija JRZ.

Na putu za Split g. Ministar zaustavio se u Imotskom interesujući se za prilike i potrebe naroda.

Jadranska plovidba d.d.-Opravništvo Šibenik
priređuje u nedjelju IZLET za
SKRADIN i SLAPOVE KRKE
Odlazak iz Šibenika u 14 sati.
Cijena D. 12.— Djeca plaćaju polovicu

Inspekcijsko putovanje bana po sjevernoj Dalmaciji

U pratnji nač. Tehničkog odjelj. g. inž. Stelle i nač. poljopr. odjelj. g. Morovića, ban g. dr. Buić posjetio je srezove Šibenik, Benkovac, Biograd na moru. Pregledao je radove na Zagorskom vodovodu, melioracione radove u Polači i Nadinskom bintu. Tom prigodom su ispitane mogućnosti saobraćajnih veza i uređenja cesta u pograničnoj zoni oko Zadra, te osnivanja nove poljoprivredne stanice za sjevernu Dalmaciju. Ban g. dr. Buić je svratio i u Dom narodnog zdravlja u Benkovcu, gdje mu je prikazana antimalaričaa akcija koja se tamo vodi, a u Ninu se je naročito zainteresovao za starohrvatske iskopine te je obećao pomoć da se nastave radovi iskopavanja. Ban g. dr. Buić se je preko Biograda i Vrane vratio novim primorskim turističkim putem do Šibenika, te je pregledao radove na Martinskoj, gdje se dovršava rad na uređenju prevoza kola i putnika skelom preko Krke, na novoj turističkoj cesti.

Uspjela akademija

Sokolsko društvo priredilo je u nedjelju svoju vrlo uspjelu naraštajsku akademiju. Mnogobrojna publika ispunila je sasvim veliku salu i time se odužila mladim naraštajcima za njegov marljivi i uspješni rad. Sam program bio je na dostojnoj visini, ali su osobito bile pozdravljene naraštajke Sok. društvo Split, koje su na pravi umjetnički način izvele svoj Ritmički valcer.

Organizacija priredbe je bila vrlo dobra, ali ipak moramo zamjeriti što je spremljen zbilja tako teški i preveliki program, tako da je drugi dio morao biti u zadnjem času odgođen Uvjereni smo da se ovo dogodilo slučajno, jer se inače na ovakav način može lako umanjiti volja i oduševljenje za rad kod onih najmladih. A baš našem naraštaju treba, u svim teškim trenutcima, davati, osobito velikog moralnog, podstreha i pomoći u svakom njihovom nacionalnom radu.

Gojimo nadu da će nas preko ljeta naši naraštajci -ke obradovati još kojom ovakovom priredbom na Sokolskom vježbalištu, naravno uz prisustvovanje dragih nam naraštajaca i prijatelja iz Splita. Napominjemo samo ponovno da kod tih prigoda treba stvari što bolje organizirati pa onda uspjeh ne može da pofali.

Promjene u „PODODBORU GOSPODA KNEGINJE LJUBICE" u Šibeniku

U prošli četvrtak definitivno se oprostila — iza kako je već ranije podnijela ostavku — od svih užih saradnica iz Uprave i odbora društvena pretsjednica gđa Ljubica dir. Tomov.

Gospođe Uprave i odbora priredile su — o svome trošku — svojoj bivšoj pretsjednici oproštajno veče sa malom zakuskom, na kojoj je sve proteklo lijepo i otmeno.

Vidljivo ganuta, gđa se Tomov biranim riječima zahvalila svojim saradnicama, našto joj je uzbuđenim glasom odgovorila nova pretsjednica gđa Velisava prof. Marčić ističući kako skupa sa svim gospođama žali njen gubitak, ali da čvrsto vjeruje i u daljnje njezino interesovanje za društvo.

Gđa Tomov otišla je poslije tri godine predanog nesebičnog rada u društvu, koje je kroz to vrijeme podigla na zavidnu visinu.

Na njeno mjesto gđe iz Uprave i odbora po svojim društvenim pravilima — čl. 5 — izabrale su jednoglasno za novu pretsjednicu gđu Velisavu Marčić, u koju polažu sve najljepše nade, pa vjeruju da će svojom profinjenom taktikom i spremom podići društvo do još zavidnije visine Pred rastanak gđi se Tomov poklonila lijepa kita ruža i karanfila, koje će uvenuti, ali lijepo sjećanje na nju ostaće trajno i živo.

Jedan uspjeh

Još pred nekoliko dana javljeno nam je da je primljeno naše tumačenje o potrebi, kod priređivanja izleta iz Zagreba za Split i Šibenik, da se isti u pogledu Šibenika bolje organiziraju i da turisti ne moraju uvjek u Perkoviću gubiti toliko vremena na čekanju veze.

Tako smo vidili da je za Duhove na tim vozovima iz Perkovića prema Šibeniku i obratno, uveden posebni vlak.

To je lijepo što državne željeznice rado primaju opravdane pritužbe i stvar žele odmah da dovedu u sklad na zadovoljstvo publike.

SENATOR G. DR. ANĐELINOVIĆ održao je u nedjelju u prostorijama Jugoslovenske čitaonice konferenciju o unutrašnjoj političkoj situaciji i o stavu J. N. S. o pitanju sporazuma.

SKAUTSKA ZABAVA priređena je u nedjelju u gimnazijskoj svečanoj sali. Iako je ovo prva ovakva priredba, koju priređuju naši skauti, program je bio vrlo dobar, a posjeta zadovoljavajuća.

RAZNI DRVENI SANDUCI i PAPIR ZA OMOTAVANJE dobivaju se u upravi N. Tribune.

2500.— DIN. TREBATE da si stvorite stalnu zaradu — egzistenciju kod kuće.
Pišite: »Mara« Maribor — Pletionica—Razsiljalnica trikotaža.

MODERNA TRPEZARIJA (tinel) uz povoljnu cijenu, prodaje se. Može se vidjeti u kući Bedrice (Miminac) II. kat.

PISAĆI STROJ skoro novi prodava se povoljnom cenom. Obratiti se uredništvu lista.

NAJBOGATIJI GURMANSKI RESTAURANT
Hotel sa moderno uređenim sobama
Zlatni Fazan - Split
IZBOR PRIMORSKIH SPECIJALITETA
Glavno sastajalište splitske i šibenske publike

Prof. MIRKO LEŽAIĆ 20 (Lične uspomene)

O ZASLUŽNIM POKOJNICIMA NAŠEG KRAJA

Istoga dana pohodili smo i g. **Jovu Baljka** *u njegovoj agenturnoj radnji, koju je imao u »Ulici sv. Marije.« I on nas je na jednako ljubazni način primio. Sjećam se, da je cijela Baljkova porodica učinila silan utisak na mene i da sam sve njene članove podjednako tako zavolio, kao da su mi bili najbliži rod. Tada sam upoznao i dva ugledna zadarska trgovca: gg.* **Miloša i Mihajila Kneževića,** *koji su bili rodom iz Očestova i bliski rođaci pok. vladike Stevana »Vukobrata«.*

Otac me je smjestio »kao špežata« kod nekoga Mate Domića, po rođenju Bračanina i vrlo promućurnog čovjeka. Među »špežatima« bio je i vragoljasti »mali Šibenčanin« Edmondo Weissenberger, koji je učio nižu gimnaziju i koga sam neobično zavolio. Stanovali smo na drugom podu u jednoj kući u »Širokoj ulici«. Na prvom katu, također kao Domićev „afitual", nalazila se redakcija i administracija »Srpskog glasa«. Urednik, koji je tu stanovao, bio je **Spiro Gerun,** *mršav i koštunjav čovjek, gveravih očiju i blijeda lica, koje je zaraslo u gustu crnu bradu i brkove. Za vrijeme katoličkih božićnih praznika bio je svakog dana na objedu kod Domićevih zajedno s nama. Tom prigodom zapazio je i mene, pa kad je doznao da sam iz istoga Bjelanovićeva sela, zaželio je da ga u redakciji lista što češće posjećujem. Ja sam se doista njegovoj želji radosno odazivao. Svakog dana, kad bih imao slobodna vremena na raspoloženju, odlazio sam »gospodinu Gerunu«, razgledao novine i ilustracije, pomagao mu pri izrezivanju novinskih članaka i sređivanju razbacanih novina po stolu itd. Kada me je jednom pred »gazdom Domićem« nazvao svojim »desnim kriloms«, ja sam se rastapao od miline. Ta bio sam kao neki mali saradnik »Srpskog glasa«, koji je pokrenuo »moj seljanac Sava Bjelanović«! Od gospode, koja su češće dolazila g. Š. Gerunu, najbolje mi je ostao u pamćenju rodoljubivi zadarski trgovac g.* **Đuro Obradović,** *koji danas živi u Šibeniku. Sjećam se, kako mi je »gospodin Gerun,« kad bi bio dobro raspoložen, pričao o Srbiji i Crnoj Gori, o Srbima u Vojvodini, Baniji, Bosni i Hercegovini. Završavao bi obično o Srbima u Dalmaciji i ljutio se na njihovu svađu i neslogu. Najviše mi je hvalio* **Savu Bjelanovića, d-ra D. Baljka i Antuna Fabrisa.** *Mnoge stvari u njegovom razgovoru mojoj »dačkoj pameti« još nisu bile jasne. Postale su mi malo jasnije, tek poslije dužeg razgovora sa g.* **Bogdanom Dobričem,** *popularnim trgovcem i posjednikom u Benkovcu, kod koga sam slučajno kao „preparandist prenočio. Taj krupni, snažni i rijetko dobri čovjek, s plavim brkovima i milosnim pogledom, širokih pleća i ogromnih šaka, razbistrio mi je u razgovoru onako »po narodsku« mnoge stvari iz našega javnog života. Kao čovjek iz naroda, iskreni rodoljub i naročiti poštovalac d-ra D. Baljka, g. Bogdan Dobrić je učinio snažan utisak na mene. Ja sam pod utiskom razgovora s njime osjetio u svom srcu naročiti prezir prema kukavicama »koje se po svakom vjetru povijaju" i duboku mržnju na Austriju, koja je stalno ugnjetavala Srbe i dosljedno progonila naše narodne vođe.*

U to doba lična preganjanja među prvacima dalmatinskih Srba bila su na vrhuncu. U početku 1903 godine izbio je čak i rascijep u Srpskoj narodnoj stranci na Primorju. Jedan dio stranke ostao je uz »Srpski glas«, a drugi je osnovao svoj zasebni organ »Primorski srpski list«, koji je u u narodu dobio podrugljiv naziv »Bodulac« i već poslije nekoliko mjeseci prestao da izlazi. Tada je **Fabrisov »Dubrovnik"** *smatran nadosljednijim nastavljačem Bjelanovićeve i Baljkove politike među dalmatinskim Srbima. Zbog toga je g. Mihajlo Knežević, koji je imao trgovačku radnju u »Ulici sv. Mihovila", preko mene Srbima srednjoškolcima dostavljao svoj »Dubrovnik« redovno na čitanje. Na skupštini u Splitu, 14, 15 i 16 avgusta 1903 god., pod pritiskom nezadovoljstva u narodu, došlo je do izmirenja među prvacima i do reorganizacije Srpske narodne stranke. Pretsjednikom stranke bio je izabran* **d-r Anton Puljezi.** *Na splitskoj skupštini nije bilo* **d-ra Dušana Baljka** *i narod je to dobro zapamtio.*

(*nastaviće se*)

Panhrvatstvo
(Svehrvatstvo)

»PREGLED«, časopis za politički i kulturni život (Sarajevo) sv. 185 maj - o. g. donosi zanimiv članak našeg, muslimanskog intelektualca kao odgovor svima onima koji našu braću, bosanske muslimane, — naprosto — proglasuju »svojima«, a da ih ne upitaše što oni sami kažu pa između ostalog, ističe ove stvarnosti: Austrija je pokušala da stvori neku vještačku muslimansko-katoličku većinu protiv pravoslavnih Srba, koji su joj kvarili njene mračne račune . . . Danas vidimo da se ta ružna igra ponavlja, ali sada u ime hrvatskih nacionalnih i političkih interesa pod okriljem hrvatskog narodnog pokreta. Ta kampanja — podvlači pisac — jest opasna, jer vodi nekriticizmu i megalomaniji i stvara mogućnosti za nepotrebne sukobe. — Muslimanska inteligencija, to bi trebalo znati, djelomično je orjentisana srpski, djelomično hrvatski (prema tome kako se, kada i gdje obrazovala), ali njen najveći dio je sklon jednoj srpskohrvatskoj (jugoslovenskoj) orijentaciji . . . . Muslimanske mase, duboko odane svojoj muslimanskoj vjeri, ne mogu se još da oduševljavaju nikakvim nacionalističkim parolama; njihov je nacionalizam obilježen dubokom odanošću i ljubavlju za zemlju u kojoj žive . . . Pisac članka govoreći o »romantici« onih koji prisvajaju sebi muslimane u Bosni i Hercegovini, tačno podvlači romantiku nekih, novinskih »istoričara« koji: »Plivajući na valu svoga nekritičkog nacionalizma, nisu pohrvatili samo Šokce i Bunjevce i boaanske muslimane, nego i slovenačke Belokrajince, Prekomurce, Crnogorce (»Crveni Hrvati«) i bosanske Srbe Krajišnike, za koje jedan novinski istoričar dokazuje da su Hrvati bar »mentalno« i »istorijski.« Treba se samo još vratiti Starčevićevim riječima o Šomadincima kao »najboljem dijelu hrvatskog naroda«, pa će se desiti paradoks da se oni, koji energično odbacuju jugoslovenstvo kao nacionalnu orijentaciju, vraća u njega makar i zaobilaznim putem, preko panhrvatstva«.

IZ PRAGA

— U Pragu je sa zvanične strane izdana naredba knjižarama da iz izloga uklone »nezgodne knjige«. Šta je »nezgodno« vidi se po tome, što su uklonjene djela K. Havlíčeka Erbena, svatopleko Čeha, Masarika, Čapekovi »Razgovori sa T. G.. Masarikom« . . . Što li će ostati u izlozima? —

*

— Berlin je zatražio da češki narod plaća godišnje TRI MILIARDE kruna za izdržavanje njemačkih trupa u Protektoratu Češke i Moravske. U Pragu smatraju da je ta ratna kontribucija tako velika, da je osiromašeni češki narod neće moći plaćati. — PREGLED

Drogerija
JOSIP IPAVEC
Foto potrepštine, droge, kemikalije, kozmetika. — — — — ŠIBENIK

PROSLAVA „MAJČINA DANA“ U SINJU

Dne 27 maja Sokolsko društvo u Sinju proslavilo je majčin dan. Predavanje o majci održala je gđa profesor Večerina, koja je uspjela da u kratko vrijeme (kroz 15 minuta) prikaže publici ličnost majke u raznim literaturama, u našoj narodnoj pjesmi i u socijalnom životu. Ona kao majka i kao intelektualka znala je da u dušama slušalaca podigne osjećanje prema kultu majke i da prikaže nedostatke današnjih socijalnih zakona prema zaštiti majčinstva, koje je uvijek jedno te isto, prirodno bilo zakonsko ili nezakonsko, i potrebno više pomoći i poštovanja.

Iza predavanja dvije učenice iz drž. ženske škole deklamovale su lijepe dvije pjesmice o majci, Diletanski otsjek Sokolskog društvo dao je tog dana jedan komad, naročito napisan od brata Vl. Kurtina, učitelja, prosvjetnog referenta Sreskog načelstva pod naslovom »Majčin dan — bez majke«. Komad je socijalan. Vrijeme: prošlo, sadašnje i — nažalost buduće. Tom oznakom tačno je označen karakter tog komada. Režiser je bio Sam autor. Izvedba komada djelovala je duboko i na starije i na mlađe svojom realnošću, psihološkom dotjeranošću i tragikom. Stvar je iz života sirotinje, a pisac je to tako dobro obradio, tako tačno ocrtao tipove, tako vjerno prikazao život i nesmiljenu sudbinu, koja progoni sirotinju, da je skoro sve bilo suznih očiju. Diletanti: majka udova, barba Toni — stari glazbar, te sin i kći udovice (mala djeca) toliko su se oživjeli u svoje uloge da su više kazivali svojom nijemom radnjom nego riječima

Pošto je komad uvijek aktuelan i veoma dobro uspio, Sokolsko društvo - Sinj odlučilo je da se s ovim komadom gostuje i u okolici ne samo radi komada nego i radi bratskog upoznavanja i saradnje. J. B.

Izlet u Sinj

Prvi dan Duhova nekoliko nas Splićana upriličismo izlet u Sinj. Opazismo da ta ubava nacionalna varoš zaostaje danas (u eri turizma) za svakim našim primorskim selom. Pomoću staromodne polivače puteva, koju vuku dva konja trg se polijeva pred podne, da bi oni koji sjede pred kavanom imali uz kafu i začin od prašine zasićen svim mogućim bakcilima. To bi nas bilo prisililo da ostavimo Sinj da nas nije zadržao u parku koncerat Vojne muzike XIII. pješadijskog puka. S pravim uživanjem slušali smo precizno izvedenu uvertiru iz Verdijevog Nabukodonozora, pak teško izvediv ali uvjek lijepi i efektni komad iz Traviate, istog autora, zatim odlomak iz Donicetijeve «Lucia di Lammermor« i dva domaća komada. Mogu mirne duše kazati da je sav program izveden besprikorno. Dirigovao je kapelnik gospodin poručnik Svetozar Ilić. Ne ulazim u potankosti same izvedbe; dosta je kazati da svi prelazi bili glatko i čisto milozvučno izvedeni, vodeći računa o najkraćem legato, staccato, portato. Nedjeljni koncerat izveden u Sinju od vojne muzike XIII pjesadijskog puka, mogao je da bude izveden u svakom pogledu i u kakvom velegradskom kazalištu. Bio je to jedan sat užitka za nas Splićane, koji u Splitu imamo tri civilne glazbe! Publika je mirno slušala izvedbu, dok je kod nas (još u gradu) sve obratno. Niti najjači fortissimo jedne glazbe od 36 ljudi, ne može da pokrije viku i dreku priličnog dijela našeg općinstva (čast iznimkama) za vrijeme koncerta. Sinj može da bude s punim pravom ponosan što ima onakvu muziku kao što je ona XIII pješadijskog puka.

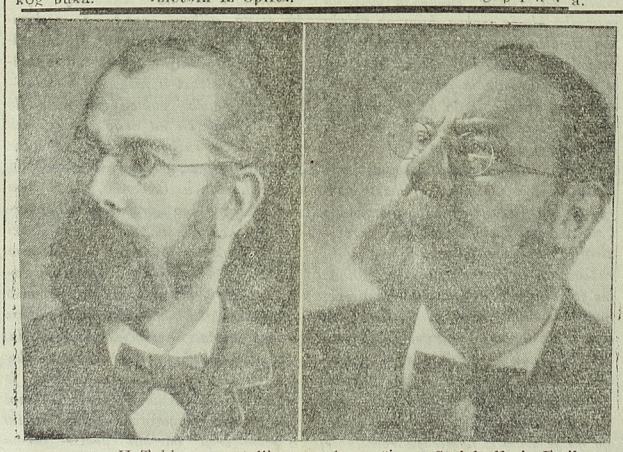
Izletnik iz Splita.

Obavještenje ratnim dobrovoljcima

Ratnim dobrovoljcima i njihovim nasljednicima skreće se pažnja, da je zadnji rok za podnašanje molba za primitak 470 agrarnih obveznica 8-VI 1939, posle koga roka primaće se samo molbe za zemlju. Kod organizacije dobrovoljaca u Splitu mogu se dobiti sva najnovija uputstva od strane Ministarstva poljoprivrede i našega Saveza, t.j. kako imaju postupiti pri podnašanju molba t.zv. mjesni dobrovoljci (t. j. oni, koji su nadeljeni zemljom u zavičajnoj ili susjednoj općini), kao i oni dobrovoljci, čije se molbe za nadjelu zemlje nalaze kod šumskih direkcija na teritoriji Bosne i Hercegovine, tako isto i oni dobrovoljci, koji su dobili zemlju kao neborci, pa su naknadno priznati za borce (nemaju pravo na obveznice, već na razliku od još dva hektara zemlje), kao i oni dobrovoljci, koji su do 8 decembra 1938 posjedovali neboračko uvjerenje, pa im je poslje toga datuma neboračko uvjerenje zamjenjeno za boračko (imaju pravo tražiti molbom samo 30.000.— din. u obveznicama i razliku od još dva hektara zemlje poslije prijema obveznica).

Isto tako oni dobrovoljci, kojima kao neborcima još nije izvršena zamjena uvjerenja za boračko, da ne bi izgubili rok, treba da podnesu molbe za obveznice sa neboračkim uvjerenjem, ako se isto kod njih nalazi, ili da naznače u molbi tačan broj i datum neboračkog uvjerenja i da se isto nalazi u Ministarstvu vojske i Mornarice, radi zamjene sa boračkim, a koje će se po primitku naknadno dostaviti Ministarstvu poljoprivrede.

U p r a v a.

U Tobisovom atelijeru rade režiser Steinhoff i Emil Janningse već puna tri tjedna na svom novom filmu »ROBERT KOCH, POBIJAČ SMRTI«. Oni svoj rad obavljaju u posvemašnoj tišini i gotovo nepristupačno za svakog ondje nezaposlenog čovjeka.

Radi preobilja materijala ni u ovom broju nijesmo mogli donijeti mnogo lijepih članaka.

Molimo cij. g. suradnike da stvar uvaže. Tek bude moguće izlaziti bar 2 puta sedmično biće stvar riješena i neće više nastati zastoja. Uprava

Književne vijesti

Prof. M. Ležaić: Jugosl. naprednjački pokret i njegov odjek u Sjev. Dalmaciji

Gospodine Uredniče,

U broju 585 Vašeg cijenjenog lista, donijeli ste prikaz što ga je o mojoj brošuri napisao gosp. M. P. Molim Vas da u istoj rubrici otštampate ovaj moj odgovor.

Moja brošura se ne sviđa g. M. P. iako je, puna savjesno povezanih i istinitih fakata koji se nikakovim frazama ne mogu osporiti. Šta je onda učinio gosp. M. P.? Pronašao je nedostatke o kojima se u brošuri i ne govori! Na taj način brošuri je prišio četiri zamjerke. Prva zamjerka gosp. M. P. sastoji se u tome, što joj naslov ne odgovara i što je »preopširan«; druga, što u njoj ima i nema »SKICE u literarnom smislu«; treća i najveća, što u njoj nema zadimljene KADIONICE kakova bi trebala prema g. d-ru V. Iljadici »prigodom njegove 70 godišnjice«; a četvrta »što je vanjska oprema knjižice upravo žalosna!«

G. M. P. je onako usput i kroz prozor napravio dva komplimenta. Prvi komplimenat je uputio »dalmatinskoj, nekadašnjoj idealnoj i pregalačkoj omladini, kojoj danas nema nažalost slične«, a drugi „starijoj predratnoj, poletnoj, poštenoj generaciji bivše Dalmacije“. A kojoj to predratnoj dalmatinskoj omladini starijoj generaciji bivše Dalmacije g. M. P. baca ljubičice pred noge?

Moja brošura raspravlja samo i jedino o „naprednjačkom pokretu“ i o »naprednjačkoj omladini« sa osobitim osvrtom na odjek u Sjevernoj Dalmaciji. To se jasno vidi iz »uvoda«, iz koncepcije i kompozicije, i iz naslova brošure! A TO JE BAŠ ONO što g. M. P. ne može NIKAKO DA PODNESE. Zato mu moj naslov brošure »ne odgovara« i zato mu je »preopširan za njen sadržaj«. Zato je g. M. P. PREMUČAO čitavi »uvod« brošure i iz njega istrgao kao citat prvu polovinu završne rečenice sa izrazom »skicira«. Razumijete li sada, zašto su g. M. P. »površna« poglavlja I i II; zašto ga čitanje III, IV i V poglavlja moje brošure tolike „umara« i zašto mu jest i nije »skica“ onaj historijat »naprednjačkog Kola« u dodatku!

Zahvaljujući Vam unaprijed na gostoprimstvu, molim Vas, g. Uredniče da i ovom prilikom primite izraz moga osobitog poštovanja.

U Šibeniku, 27 maja 1939.

Prof. Mirko Ležaić

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA“ štamparsko novinsko i knjižarski zavod, za tiskarni uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Sibenik